

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ГЕОДЕЗІЇ, ЗЕМЛЕУСТРОЮ ТА ГЕОІНФОРМАТИКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан географічного факультету
/Лван КАЛИНИЧ/

« 29 » червня 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗЕМЛЕУСТРІЙ**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	193 Геодезія та землеустрій
Освітня програма	Геодезія та землеустрій
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма дисципліни «Землеустрій» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань **19 Архітектура та будівництво спеціальності 193 Геодезія та землеустрій** освітньої програми «Геодезія та землеустрій». -Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2022р. – 26 стр.

Розробники:

Пересоляк Владислав Юрійович, к.н.з д.у., доцент, завідувач кафедри геодезії, землеустрою та геоінформатики ;

Марухнич Тетяна Борисівна, старший викладач кафедри геодезії, землеустрою та геоінформатики

Лахоцька Еліна Ярославівна, старший викладач кафедри геодезії, землеустрою та геоінформатики

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *геодезії, землеустрою та геоінформатики*

протокол № 12 від « 22 » червня 2022 р.

Завідувач кафедри: Владислав ПЕРЕСОЛЯК

Схвалено методичною комісією *географічного факультету*

протокол № 10 від « 29 » червня 2022 р.

Голова методичної комісії: Людвиг ПОТІШ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів 8,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 255	4 й	5 й
Кількість модулів – 4	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3-6 самостійної роботи студента –	VII- VIII	IX-X
	Лекції:	
	48 год.	20 год.
	Практичні (семінарські):	
	36 год.	8 год.
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
	26 год.	8 год.
Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	115 год.	189 год.
Індивідуальні завдання (курсний проект)	30 год.	30 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Землеустрій - є однією з нормативних дисциплін спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій».

Програма дисципліни «Землеустрій» передбачає отримання основ теоретичних знань, які включають структуру та зміст територіального землеустрою, роль, значення та місце землеустрою і територіального планування адміністративно-територіальних утворень різних категорій земель, правову та технічну сторони планування використання земель, особливості встановлення меж та впорядкування системи землеволодіння та землекористування адміністративно-територіальних утворень різних рівнів.

Основна мета дисципліни – формування знань для забезпечення науково обґрунтованого розподілу земельних ресурсів між галузями економіки з метою раціонального розміщення продуктивних сил, комплексного економічного і соціального розвитку регіонів, формування сприятливого навколишнього природного середовища; організації використання та охорони земель із врахуванням конкретних зональних умов, узгодженості екологічних, економічних і соціальних інтересів суспільства, які забезпечують високу економічну і соціальну ефективність виробництва, екологічну збалансованість і стабільність довкілля та агроландшафтів а також про зміст і методіку здійснення землеустрою та ведення на базовому, регіональному і загальнодержавному рівнях.

Головне завдання даного курсу – згідно з їх кваліфікаційною характеристикою прищепити студентам:

- теоретичні знання і практичні навички в сфері землеустрою на основі землевпорядного процесу;
- розуміти політику держави щодо реалізації науково обґрунтованого перерозподілу земель; інформаційне забезпечення правового, економічного, екологічного і містобудівного механізму регулювання земельних відносин ;
- встановлення на місцевості меж адміністративно-територіальних одиниць, організація територій сільськогосподарських підприємств розроблення проектів та технічної документації з землеустрою, реєстрації землеволодінь, землекористувань і об'єктів нерухомості, обліку кількості і якості земель, бонітування ґрунтів та економічної оцінки земель.

Предмет вивчення у дисципліні: коло знань, яке стосується вивчення, обліку та оцінки земельних ресурсів. При цьому вивчаються як теоретичні питання, так і практичні дії щодо здійснення землеустрою на різних адміністративно-територіальних рівнях.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

ЗК 01. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 06. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 13. Здатність зберігати, примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство, а також в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності)

СК 03. Здатність застосовувати нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали у професійній діяльності

СК 05. Здатність застосовувати сучасне інформаційне, технічне і технологічне забезпечення для вирішення складних питань геодезії та землеустрою.

СК09. Здатність застосовувати інструменти, прилади, обладнання, устаткування при виконанні завдань геодезії та землеустрою.

СК 12. Здатність проводити технічний контроль та оцінювати якість топографо-геодезичної та картографічної продукції.

СК 13. Здатність розробляти документацію із землеустрою та з оцінки земель, кадастрову документацію, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Землеустрій» опанування таких навчальних дисциплін у здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП): ОК 7 Метрологія, стандартизація і сертифікація; ОК 9 Геологія і геоморфологія; ОК 10 Інженерна графіка в землеустрої; ОК 12 Топографія; ОК 13 Геодезія; ОК 15 ГІС і бази даних; ОК 16 Картографія, ОК 25 Державний земельний кадастр.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Землеустрій» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання:

РН 1. Вільно спілкуватися в усній та письмовій формах державною та іноземною мовами з питань професійної діяльності.

РН 2. Організовувати і керувати професійним розвитком осіб і груп.

РН 4. Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали в сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузей.

РН 6. Знати історію та особливості розвитку геодезії та землеустрою, їх місце в загальній системі знань про природу і суспільство.

РН 7. Виконувати обстеження і вишукувальні, топографо-геодезичні, картографічні, проектні та проектно-вишукувальні роботи при виконанні професійних завдань з геодезії та землеустрою.

РН 9. Збирати, оцінювати, інтерпретувати та використовувати геопросторові дані, метадані щодо об'єктів природного і техногенного походження, застосовувати статистичні методи їхнього аналізу для розв'язання спеціалізованих задач у сфері геодезії та землеустрою.

PH 10. Обирати і застосовувати інструменти, обладнання, устаткування та програмне забезпечення, які необхідні для дистанційних, наземних, польових і камеральних досліджень у сфері геодезії та землеустрою.

PH 12. Розробляти документацію із землеустрою, кадастрову документацію і документацію з оцінки земель із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем та цифрової фотограмметрії, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри.

PH 13. Планувати і виконувати геодезичні, топографічні та кадастрові знімання, опрацьовувати отримані результати у геоінформаційних системах.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Землеустрій»

Очікувані результати з дисципліни	Шифр PH
<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • об'єкт і предмет землеустрою • мету і завдання землеустрою • поняття землеустрою • зміст землеустрою • історію, тенденції розвитку землевпорядних робіт та землеустрою в Україні • організація та порядок здійснення землеустрою • види документації із землеустрою • класифікацію земельного фонду України • структуру органів управління земельними ресурсами України <p>володіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вимогами нормативних актів, зміст та порядок ведення державної реєстрації земель та прав на неї; • методами наукових досліджень, які застосовуються в землеустрої; • передовими методами землевпорядного проектування, які застосовуються на різних рівнях проектування ; • методами наукового обґрунтування проектних рішень на всіх рівнях; • методами науково - обґрунтованої диференціації території та формування агроландшафтів; • методами раціонального використання, впорядкування та охорони земель при реалізації земельної реформи; • навиками розробки проектів землеустрою, пов'язаних з організацією використання й впорядкування земель в господарствах з різною формою власності на землю та інші засоби виробництва. 	<p>PH 1. PH 2. PH 4. PH 6.</p>
<p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначати категорії земель, порядок їх використання, їхній правовий режим • визначити ефективність використання землі в сільськогосподарських підприємствах і розробити заходи щодо поліпшення їх продуктивності й охорони: • провести аналіз існуючого використання й впорядкування території 	<p>PH 2. PH 7. PH 9. PH 10. PH 12. PH 13.</p>

<p>угідь і сівозмін;</p> <ul style="list-style-type: none"> • оцінювати ступінь освоєності запроєктованих заходів, переваги й недоліки проекту землеустрою; • проводити організацію угідь і впорядкування території вгідь і сівозмін з використанням матеріалів економічної оцінки землі; • дотриманням принципів захисту земель і ландшафтів, охорони природи і ландшафту з одночасним створенням просторових умов для високопродуктивної роботи сільськогосподарської техніки; • здійснення прогресивних технологій в землеробстві та застосування персональних комп'ютерів та комп'ютерних програм при вирішенні складних питань землеустрою; • здійснити нагляд за реалізацією проєктів та схем землеустрою; 	

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

поточний контроль - здійснюється для всіх видів аудиторних занять під час їх проведення. Метою поточного контролю є визначення рівня досягнень дисциплінарних результатів навчання студента за певним розділом (темою) робочої програми дисципліни, практичними та лабораторними заняттями, самостійною роботою;

проміжний (модульний) контроль має на меті оцінювання знань, умінь та практичних навичок студента, набутих під час засвоєння теоретичного і практичного матеріалу після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни;

підсумковий контроль передбачає комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: стандартизовані тести, реферат, доповідь з презентацією.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються через визначення якості виконання конкретизованих завдань. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля - 50.

Форма модульного контролю: контрольна робота. Передбачає розкриття теоретичних питань і розв'язування тестів. Кожне завдання модульної контрольної роботи (2 теоретичні і 3 практичні завдання) оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина - 20 балів (по 10 балів кожне теоретичне питання); практична частина оцінюється в 30 балів - по 10 балів за кожне завдання (разом за контрольну - 50 балів). Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка - 100 балів).

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен, залік.

Результат екзаменаційного контролю визначається як середньоарифметичне значення двох модулів. Якщо студент погоджується з набраною кількістю балів, ця оцінка може бути виставлена в екзаменаційну відомість. Якщо студент не отримав достатньої кількості балів (менше 60) або не погоджується з підсумковою оцінкою, то він складає іспит у формі письмової роботи. Максимальна оцінка за письмову роботу на іспиті - 100 балів.

Критерії оцінювання зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота (%)	Сума (%)
T1	T2	T3	T4	T4	T6	50	100
8	8	8	8	8	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота (%)	Сума (%)
T1	T2	T3	T4	T4	T6	50	100
8	8	8	8	8	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 3)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота (%)	Сума (%)
T1	T2	T3	T4	T4	T6	50	100
8	8	8	8	8	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 4)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота (%)	Сума (%)
T1	T2	T3	T4	T4	T6	50	100
8	8	8	8	8	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
	К-ть	Макс. сума балів	К-сть	Макс. сума балів	К-сть	Макс. сума балів	К-сть	Мак с. сума балі в
Семінарські, практичні заняття	4	15	4	15	4	15	4	15
Лабораторні роботи (допуск, виконання та захист)	2	10	2	10	2	10	2	10
Реферат	1	5	1	5	1	5	1	5
Доповід з презентацією	2	10	2	10	2	10	2	10
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	1	10	1	10	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50	1	50	1	50
Разом	11	100	11	100	11	100	11	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

0 % - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% - завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

- 0 % - завдання не виконано;
- 40% - завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;
- 60% - завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці; 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1.Зміст навчальної дисципліни

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ В ЗЕМЛЕУСТРОЇ Модуль 1

Тема 1 .Теоретичні основи землеустрою

1. Земля як об'єкт і матеріальна основа суспільних відносин.
2. Поняття землеустрою.
3. Історичні витоки сучасного землеустрою.
4. Земельні перетворення в сучасній Україні.
5. Основні терміни і визначення Зміст і завдання землеустрою.
6. Принципи землеустрою

Тема 2 . Поняття земельної ділянки

1. Визначення земельної ділянки.
2. Формування земельних ділянок.
3. Вилучення і надання земельних ділянок.
4. Встановлення на місцевості меж земельних ділянок.

Тема 3. Виникнення землеустрою та перші землевпорядні дії

1. Походження поняття «землеустрій»?
2. У чому полягали перші землевпорядні дії.
3. Сучасне визначення землеустрою.
4. Науковці в сфері землеустрою.

Тема 4 . Формування системи управління земельними ресурсами

1. Землевпорядкування як метод державного управління земельними ресурсами.
2. Принципи державного регулювання земельних відносин.
3. Організаційна структура управління земельними ресурсами України.
4. Особливості землеустрою в проведенні адміністративно-територіальної реформи.

Тема 5 . Земельний фонд країни основа держави

1. Особливості земельних ресурсів у порівнянні з іншими засобами виробництва.
2. Структура земельного фонду України.
3. Категорії земель Класифікація угідь.
4. Земельний фонд України у складі свігових земельних ресурсів та сучасний стан його використання.

Тема 6. Особливі властивості земельних ресурсів в землеустрої

1. Властивості землі ,які враховуються при землеустрої.
2. Характеристики просторових умов і як вони впливають на використання землі.
3. Показники рельєфу та його дію на сільськогосподарське виробництво.
4. Яке значення має просторовий і природний рослинний покрив?
5. Які кліматичні, гідрогеологічні і гідрографічні умови мають найбільше значення для організації раціонального використання земель?
6. Економічні і соціальні умови враховуються , які при землеустрої?
7. Зв'язок землеустрою з планами економічного і соціального розвитку села.
8. Склад і види землевпорядних робіт.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Тема 7. Організація території в межах населених пунктів та ОТГ

1. Населення, системи і форми розселення.
2. Види населених пунктів.
3. Місто як земельно господарська система.
4. Взаємозв'язки землевпорядної та містобудівної документації.
5. Зарубіжний досвід регулювання використання земель населених пунктів
6. Правове забезпечення зонування земель.
7. Загальні принципи зонування земель.
8. Документація на якій здійснюється зонування.
9. Зонування земель в період адміністративної реформ

Тема 8. Проектування сівозмін: спеціальних, ґрунтозахисних, кормових та польових

1. Поняття про сівозміни.
2. Системи сівозмін. Типи і види сівозмін.
3. Екологічні обмеження у використанні орних земель.
4. Врахування агроландшафтних умов.
5. Середній розмір поля.
6. Поняття і види спеціальних сівозмін.
7. Склад і чергування культур, обґрунтування розмірів, кількості і розміщення спеціальних сівозмін.
8. Призначення ґрунтозахисних сівозмін.
9. Призначення і види кормових сівозмін, їх кількість і розміщення.
10. Кількість, види, розміри польових сівозмін, їх розміщення.

Тема 9. Особливості ведення землеустрою у ринкових умовах організації території масивів земель сільськогосподарського призначення, розміщення полезахисних лісових смуг та польових шляхів

1. Особливості землеустрою на землях сільськогосподарського призначення у період реформування земельних відносин.

2. Особливості внутрішньогосподарського землеустрою в умовах ринкової економіки.
3. Специфіка землеустрою в населених пунктів.
4. Особливість землеустрою в регіонах, які мають негативні явища при використанні земель.
5. Елементи впорядкування території сівозмін, їх взаємозв'язок.
6. Основні вимоги до упорядкування території.
7. Поля сівозміни, основні вимоги щодо розмірів та їх розміщення.
8. Проектування поля з урахуванням строкатості ґрунтового покриву тощо.
9. Рівновеликість полів за площею.
10. Види полезахисних лісових смуг. Розміщення лісових смуг.
11. Ефективність проектних рішень. Види міжгосподарських та польових шляхів.

Тема 10. Організація угідь та системи сівозмін, визначення заходів з трансформації та поліпшення угідь

1. Задачі та зміст організації угідь.
2. Поняття про земельні угіддя.
3. Класифікація угідь.
4. Структура угідь у різних природно-сільськогосподарських зонах країни.
5. Інвестиційна привабливість угідь з точки зору суспільних і комерційних цілей.
6. Основні вимоги до організації угідь.
7. Трансформація угідь.
8. Меліоративні і культурно-технічні заходи як основа трансформації угідь.
9. Поліпшення угідь.
10. Способи поліпшення угідь.
11. Рекультивация порушених земель.
12. Використання результатів оцінювання земель для обґрунтування трансформації і поліпшення угідь

Тема 11. Проектування виробничих підрозділів, інженерних споруд та об'єктів

1. Визначення поняття і змісту землевпорядного проектування
2. Принципи землевпорядного проектування
3. Землевпорядна документація.
4. Види землевпорядної документації.
5. Процедури зміни цільового (функціонального) використання земель при землеустрої..

Тема 12. Організація території багаторічних насаджень та кормових угідь

1. Завдання і зміст упорядкування території садів.
2. Класифікація придатності земель під сади.
3. Розміщення порід і сортів.
4. Проектування кварталів, господарських дворів, доріг, захисних лісонасаджень, водних джерел.
5. Особливості упорядкування території садів інтенсивного типу.
6. Реконструкція існуючих багаторічних насаджень.
7. Проектування протиерозійних заходів у садах. упорядкування території кормових угідь. Кормові угіддя України, їх продуктивність, значення в структурі кормового балансу. Класифікація придатності земель для кормових угідь.
8. Особливості пасовищного утримання худоби.
9. Культурні, поліпшені та природні сінокоси і пасовища.
10. Значення упорядкування території кормових угідь.

11. Поняття про пасовищезміни і сінокосозміни.
12. Вимоги до упорядкування території кормових угідь.
13. Завдання і зміст упорядкування території садів.

СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Змістовий модуль 3

Тема 13. Виявлення недоліків в сільськогосподарських землекористуваннях та консолідації земель

1. Формування землекористування сільськогосподарських підприємств.
2. Землевпорядні дії щодо вивчення недоліків землекористувань (черезсужжя, далекоземелля, ламаність меж, вклинювання, вкраплення, ерозійно небезпечне розташування меж тощо). Землевпорядні дії, що направлені на консолідацію земель сільськогосподарського призначення.
3. Класифікація факторів рівноцінного обміну сільськогосподарських земель.
4. Визначення організаційно-правових засад консолідації, способів та порядку проведення консолідації земель.
5. Здійснення заходів щодо рівноцінного обміну, які доцільно здійснювати для впорядкування існуючих землеволодінь і землекористувань.
6. Підходи до перерозподілу земельних ділянок сільськогосподарського призначення. Оцінка ефективності заходів щодо оптимізації землекористування.

Тема 14. . Специфіка землеустрою землекористувань фермерських господарств

1. Аналіз існуючого використання земель.
2. Визначення типів землекористування.
3. Встановлення (уточнення) спеціалізації виробництва.
4. Розміщення садиби, дорожньої мережі, іншої інженерної інфраструктури.
5. Організація угідь, упорядкування території ріллі, кормових угідь.
6. Розміщення будівель, споруд та облаштування території

Тема 15. Специфіка організації території сільськогосподарських підприємств на основі екологічних методів

1. Значення і послідовність еколого-ландшафтної організації території.
2. Методологія формування агроландшафтів під час землеустрою.
3. Еколого-ландшафтне районування (зонування) та порядок виділення еколого-ландшафтних мікрозон.
4. Особливості проекту організації території еколого-ландшафтним методом.
5. Агроландшафтна організація території.

Тема 16. Специфіка організації території в районах техногенного забруднення земель

1. Техногенне забруднення земель України і необхідність землеустрою.
2. Задачі та зміст організації території.
3. Методика виявлення і оцінювання забруднених територій для цілей землеустрою.
4. Методика землевпорядного проектування організації використаний та охорони земель. Особливості вдосконалення організації території.

Тема 17. Специфіка ведення землеустрою в прикордонних районах

1. Правове забезпечення земель кордону
2. Землі Держаного кордону України.
3. Прикордонний район.
4. Лінія інженерно технічних споруд
5. Використання земель між Державним кодоном та інженерно - технічними спорудами.

Тема 18. Земельні ресурси в умовах ринкової економіки

1. Земля як товар в ринковій економіці.
2. Землеустрій як складова частина господарського механізму країни.
3. Земельні ресурси адміністративно територіальних одиниць

ОСОБЛИВОСТІ ЗЕМЛЕУСТРОЮ В СИСТЕМІ АДМІНІСТРАТИВНО ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ РЕФОРМИ Змістовий модуль 4

Тема 19. Інформаційне забезпечення землеустрою

1. Земельно-кадастрові дані, методи їх одержання, аналізу і систематизації для забезпечення землеустрою .
2. Структура земельно-кадастрових даних в системі землеустрою .
3. Зйомки та обстеження території при землеустрої.
4. Зміст , порядок ведення зйомки та обстеження.
5. Статистичні методи одержання, обробки та аналізу даних земельного кадастру для потреб землеустрою.
6. Текстові і планово-картографічні матеріали землеустрою.

Тема 20. Специфіка землеустрою в районах розвинутої ерозії ґрунтів

1. Поняття про вітрову, водну ерозії та форми їх виявлення.
2. Збитки внаслідок ерозії. Завдання щодо боротьби з ерозією ґрунтів.
3. Протиерозійна організація території в районах з вітровою ерозією ґрунтів.
4. Причини, що спричиняють виникнення ерозії ґрунтів, наслідки ерозії.
5. Зміст комплексу протиерозійної організації території.
6. Порядок складання проекту.
7. Економічне обґрунтування проекту.
8. Визначення рівня ерозійних процесів.
9. Комплекс протиерозійних заходів.
10. Схеми і проекти протиерозійних заходів.
11. Порядок їх розробки, особливості проведення підготовчих робіт.

Тема 21. Специфіка формування землекористувань та організації території в Карпатському регіоні

1. Специфіка землеустрою в Карпатському регіоні.
2. Вплив природно-кліматичних факторів на організацію використання та охорону земель. Особливості класифікації придатності земель для сільського і лісового господарства, рекреаційних цілей і оздоровлення .

3. Оцінювання природно-ресурсного потенціалу та його вплив на інвестиційну привабливість землекористування.
4. Агроекологічні регламенти до визначення типів землекористування.

Тема 22. Специфіка землеустрою в районах осушення та зрошуваного землеробства

1. Зміст меліорації торф'яно-болотних земель і перезволожених земель.
2. Сучасні осушувально-зволожувальні системи, їх складові частини та елементи. Взаємозв'язок проектування елементів організації території та осушувально-зволожувальних систем.
3. Сучасні зрошувальні системи, їх складові частини та елементи.
4. Послідовність виконання підготовчих і проектних робіт.
5. Взаємозв'язок рішення питань організації території та зрошення.
6. Особливості формування і розміщення виробничих підрозділів і господарських центрів, шляхів, організації угідь і проектування сівозмін,
7. Упорядкування території сівозмін, багаторічних насаджень, кормових угідь.

Тема 23. Оцінка фективності проектних заходів із землеустрою

1. Показники соціального, екологічного та економічного обґрунтування.
2. Методи визначення капіталовкладень та їх окупність здійснення проектних заходів.
3. Стратегічна екологічна оцінка.
4. Оцінка впливу на довкілля.

Тема 24. Зарубіжний досвід систем землеустрою в використанні земельних ресурсів .

1. Використання земельних ресурсів в Польщі, Угорщині, Словаччині.
2. Система використання земельних ресурсів Німеччини.
3. Використання земельних ресурсів Франції.

6.2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ В ЗЕМЛЕУСТРОЇ												
<u>Змістовий модуль 1</u>												
Тема 1. Теоретичні основи землеустрою		2	1	1		4		0,4	0,2	0,2		8

Тема 2. Поняття земельної ділянки		2	1	1		4		0,8	0,4	0,4		8
Тема 3. Виникнення землеустрою та перші землевпорядні дії		2	1	1		4		0,8	0,4	0,4		8
Тема 4. Формування системи управління земельними ресурсами		2	2	1		4		0,8	0,4	0,4		8
Тема 5. Земельний фонд країни		2	2	1		4		0,8	0,4	0,4		8
Тема 6. Особливі властивості земель в землеустрої		2	2	1		5		0,4	0,2	0,2		8
Разом за змістовим модулем 1		12	9	6		25		4	2	2		48

ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ
Змістовий модуль 2.

Тема 7. Організація території в межах населених пунктів та ОТГ		2	1	1		5		1	0,2	0,2		8
Тема 8. Проектування сівозмін: спеціальних, ґрунтозахисних, кормових тапольових		2	1	1		5		1	0,4	0,4		8
Тема 9. Особливості ведення землеустрою у ринкових умовах організації території масивів земель сільськогосподарського призначення, розміщення полезахисних лісових смуг та польових шляхів		2	1	1		5		1	0,4	0,4		8
Тема 10. Організація угідь та системи сівозмін, визначення заходів з трансформації та поліпшення угідь		2	2	1		5		1	0,4	0,4		8
Тема 11. Проектування виробничих підрозділів, інженерних споруд та об'єктів		2	2	1		5		1	0,4	0,4		8
Тема 12. Організація території багаторічних насаджень та кормових угідь		2	2	1		5		1	0,2	0,2		8
Разом за змістовим модулем 2		12	9	6		30		6	2	2		48

СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ
Змістовий модуль 3

Тема 13. Виявлення недоліків в сільськогосподарських землекористуваннях та консолідації земель		2	1	1		5		1	0,2	0,2		8
--	--	---	---	---	--	---	--	---	-----	-----	--	---

Тема 14. Специфіка землеустрою землекористувачів фермерських господарств		2	1	1		5		1	0,4	0,4		8
Тема 15. Специфіка організації території сільськогосподарських підприємств на основі екологічних методів		2	1	1		5		1	0,4	0,4		8
Тема 16. Специфіка і організації території в районах техногенного забруднення земель		2	2	1		5		1	0,4	0,4		8
Тема 17. Специфіка ведення землеустрою в прикордонних районах		2	2	1		5		1	0,4	0,4		8
Тема 18. Земельні ресурси в умовах ринкової економіки		2	2	1		5		1	0,2	0,2		8
Разом за змістовим модулем 3		12	9	6		30		6	2	2		48
ОСОБЛИВОСТІ ЗЕМЛЕУСТРОЮ В СИСТЕМІ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ РЕФОРМИ												
Змістовий модуль 4												
Тема 19. Інформаційне забезпечення землеустрою		2	1	1		5		0,4	0,2	0,2		8
Тема 20. Специфіка землеустрою в районах розвинутої ерозії ґрунтів		2	1	2		5		0,8	0,4	0,4		8
Тема 21. Специфіка формування землекористувачів та організації території в Карпатському регіоні		2	1	1		5		0,8	0,4	0,4		8
Тема 22. Специфіка землеустрою в районах осушення та зрошувального землеробства.		2	2	2		5		0,8	0,4	0,4		7
Тема 23. Оцінка ефективності проектних заходів із землеустрою		2	2	1		5		0,8	0,4	0,4		7
Тема 24. Зарубіжний досвід систем землеустрою в використанні земельних ресурсів .		2	2	1		5		0,4	0,2	0,2		7
Разом за змістовим модулем 4		12	9	8		30		4	2	2		45
Разом за модулем												
Усього годин		48	36	26	30	115		20	8	8	30	189

6.3.Теми практичних занять

	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Теоретичні основи землеустрою	1	0,2
Тема 2.Поняття земельної ділянки	1	0,4
Тема 3. Виникнення землеустрою та перші землевпорядні дії	1	0,4
Тема 4. Формування системи управління земельними ресурсами	2	0,4
Тема 5. Земельний фонд країни	2	0,4
Тема 6. Особливі властивості земель в землеустрої	2	0,2
Тема 7. Організація території в межах населених пунктів та ОТГ	1	0,2
Тема 8. Проектування сівозмін: спеціальних, ґрунтозахисних, кормових та польових	1	0,4
Тема 9. Особливості ведення землеустрою у ринкових умовах організація території масивів земель сільськогосподарського призначення, розміщенняполезахисних лісових смуг та польових шляхів	1	0,4
Тема 10. Організація угідь та системи сівозмін, визначення заходів з трансформації та поліпшення угідь	2	0,4
Тема 11. Проектування виробничих підрозділів, інженерних споруд та об'єктів	2	0,4
Тема12.Організація території багаторічних насаджень та кормових угідь	2	0,2
Тема 13. Виявлення недоліків в сільськогосподарських землекористуваннях та консолідації земель	1	0,2
Тема 14. Специфіка землеустрою землекористувань фермерських господарств	1	0,4
Тема 15. Специфіка організації території сільськогосподарських підприємств на основі екологічних методів	1	0,4
Тема 16. Специфіка і організації території в районах техногенного забруднення земель	2	0,4
Тема 17. Специфіка ведення землеустрою в прикордонних районах	2	0,4
Тема 18. Земельні ресурси в умовах ринкової економіки	2	0,2
Тема 19. Інформаційне забезпечення землеустрою	1	0,2
Тема 20. Специфіка землеустрою в районах розвинутої ерозії ґрунтів	1	0,4
Тема 21 Специфіка формування землекористувань та організації території в Карпатському регіоні	1	0,4
Тема 22. Специфіка землеустрою в районах осушення та зрошуваного землеробства.	2	0,4
Тема 23.Оцінка ефективності проектних заходів із землеустрою	2	0,4
Тема 24.Зарубіжний досвід систем землеустрою в використанні земельних ресурсів .	2	0,2
	36 год	8 год

6.4 Теми лабораторних занять

	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Теоретичні основи землеустрою	1	0,2
Тема 2. Поняття земельної ділянки	1	0,4
Тема 3. Виникнення землеустрою та перші землевпорядні дії	1	0,4
Тема 4. Формування системи управління земельними ресурсами	1	0,4
Тема 5. Земельний фонд країни	1	0,4
Тема 6. Особливі властивості земель в землеустрої	1	0,2
Тема 7. Організація території в межах населених пунктів та ОТГ	1	0,2
Тема 8. Проектування сівозмін: спеціальних, ґрунтозахисних, кормових та польових	1	0,4
Тема 9. Особливості ведення землеустрою у ринкових умовах організації території масивів земель сільськогосподарського призначення, розміщення полезахисних лісових смуг та польових шляхів	1	0,4
Тема 10. Організація угідь та системи сівозмін, визначення заходів з трансформації та поліпшення угідь	1	0,4
Тема 11. Проектування виробничих підрозділів, інженерних споруд та об'єктів	1	0,4
Тема 12. Організація території багаторічних насаджень та кормових угідь	1	0,2
Тема 13. Виявлення недоліків в сільськогосподарських землекористуваннях та консолідації земель	1	0,2
Тема 14. Специфіка землеустрою землекористувань фермерських господарств	1	0,4
Тема 15. Специфіка організації території сільськогосподарських підприємств на основі екологічних методів	1	0,4
Тема 16. Специфіка і організації території в районах техногенного забруднення земель	1	0,4
Тема 17. Специфіка ведення землеустрою в прикордонних районах	1	0,4
Тема 18. Земельні ресурси в умовах ринкової економіки	1	0,2
Тема 19. Інформаційне забезпечення землеустрою	1	0,2
Тема 20. Специфіка землеустрою в районах розвинутої ерозії ґрунтів	2	0,4
Тема 21. Специфіка формування землекористувань та організації території в Карпатському регіоні	1	0,4
Тема 22. Специфіка землеустрою в районах осушення та зрошувального землеробства.	2	0,4
Тема 23. Оцінка ефективності проектних заходів із землеустрою	1	0,4
Тема 24. Зарубіжний досвід систем землеустрою в використанні земельних ресурсів .	1	0,2
	26 год	8 год

6.4. Самостійна робота

1. Опрацювати матеріал лекцій та відповідні розділи підручників, навчальних посібників з землеустрою.

2.Засвоїти матеріал лекції та відповідні розділи підручників, навчальних посібників з землепорядного проектування.

3.Опрацювати матеріал лекцій та відповідні розділи підручників, навчальних посібників з організації території адміністративно-територіальної одиниці та сільськогосподарського підприємства.

4.Засвоїти матеріал лекції та відповідні розділи підручників, навчальних посібників за нижчеподаними темами :

	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Теоретичні основи землеустрою	4	8
Тема 2.Поняття земельної ділянки	4	8
Тема 3. Виникнення землеустрою та перші землепорядні дії	4	8
Тема 4. Формування системи управління земельними ресурсами	4	8
Тема 5. Земельний фонд країни	4	8
Тема 6. Особливі властивості земель в землеустрої	5	8
Тема 7. Організація території в межах населених пунктів та ОТГ	5	8
Тема 8. Проектування сівозмін: спеціальних, ґрунтозахисних, кормових та польових	5	8
Тема 9. Особливості ведення землеустрою у ринкових умовах організація території масивів земель сільськогосподарського призначення, розміщенняполезахисних лісових смуг та польових шляхів	5	8
Тема 10. Організація угідь та системи сівозмін, визначення заходів з трансформації та поліпшення угідь	5	8
Тема 11. Проектування виробничих підрозділів, інженерних споруд та об'єктів	5	8
Тема12.Організація території багаторічних насаджень та кормових угідь	5	8
Тема 13. Виявлення недоліків в сільськогосподарських землекористуваннях та консолідації земель	5	8
Тема 14. Специфіка землеустрою землекористувань фермерських господарств	5	8
Тема 15. Специфіка організації території сільськогосподарських підприємств на основі екологічних методів	5	8
Тема 16. Специфіка і організації території в районах техногенного забруднення земель	5	8
Тема 17. Специфіка ведення землеустрою в прикордонних районах	5	8
Тема 18. Земельні ресурси в умовах ринкової економіки	5	8
Тема 19. Інформаційне забезпечення землеустрою	5	8
Тема 20. Специфіка землеустрою в районах розвинутої ерозії ґрунтів	5	8
Тема 21 Специфіка формування землекористувань та організації території в Карпатському регіоні	5	8
Тема 22. Специфіка землеустрою в районах осушення та зрошуваного землеробства.	5	7
Тема 23.Оцінка ефективності проектних заходів із землеустрою	5	7
Тема 24.Зарубіжний досвід систем землеустрою в використанні земельних ресурсів .	5	7
	115 год	189 год

6.5. Індивідуальні завдання: Курсовий проект

В якості індивідуальної роботи, згідно з навчальним планом за спеціальністю передбачено виконання курсового проекту на тему: «Встановлення / відновлення / меж земель: промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики та оборони на території сільської ради Ужгородського району Закарпатської області »

Зміст роботи.

Зміст

Вступ

Розділ 1 Наукове обґрунтування та законодавче забезпечення встановлення / відновлення / меж земель: промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики та оборони адміністративних-територіальних одиницях.

Розділ 2. Фізико – географічна характеристика території сільської ради Ужгородського району Закарпатської області.

Розділ 3. Порядок встановлення / відновлення / меж земель: промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики та оборони адміністративно - територіальної одиниці

3.1. Інвентаризація земель сільської ради Ужгородського району Закарпатської області в межах та за межами населених пунктів .

3.2.Формування меж земельних ділянок за цільовим призначенням на території сільської ради Ужгородського району Закарпатської області в межах та за межами населених пунктів .

3.3. Складання контурної відомості та експлікації земель для адміністративної звітності обліку земель сільської ради Ужгородського району Закарпатської області в межах та за межами населених пунктів .

Висновок

В результаті виконання курсового проекту студент повинен представити пояснювальну записку орієнтовним обсягом 40-50 сторінок формату А4 результаті виконання курсового проекту студент повинен представити пояснювальну записку орієнтовним обсягом 40-50 сторінок формату А4 й, план меж земельних ділянок промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики та оборони М 1: 2000 - М 1: 5000 в межах населених пунктів на аркуші формату А1 , план меж земельних ділянок промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики та оборони М 1: 2000 - М 1: 5000 за межами населених пунктів на аркуші формату А1, зведені контурної відомості.

Сільська рада студентом вибирається згідно списку.

Список сільських ради Ужгородського району Закарпатської області для виконання курсового проекту

1	Кам'яницька сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
2	Невицька сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
3	Оноківська сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
4	Яроцька сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
5	Велико-Лазька сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
6	Баранинська сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
7	Сторожницька сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
8	Тарновецька сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
9	Холмецька сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
10	Пацканівська сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
11	Худлівська сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
12	Холмківська сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
13	Струмківська сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
14	Цеглівська сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
15	Соломонівська сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
16	Есенська сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
17	Червонівська сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
18	Велико - Добронська сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
19	Ратівецька сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
20	Великогеївська сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
21	Мало – Добронська сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
22	Середнянська сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
23	Коритнянська сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
24	Дубрівська сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
25	Кіблярська сільська рада Ужгородського району Закарпатської області
26	Галоцька сільська рада Ужгородського району Закарпатської області

7.ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби

Персональні комп'ютери (ПК), ноутбуки, планшети.

Програмне забезпечення дистанційного навчання

Інформаційні технології та засоби онлайн навчання: прикладні програми (MSOffice 2010, MS Windows XP), система електронного навчання Moodle <https://elearn.uzhnu.edu.ua>,

електронна пошта на базі глобальних інформаційно-комунікаційних порталів, внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ; електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui>, сайт УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua>, інформаційні ресурси в мережі Інтернет.

Обладнання

Прилади, картографічні матеріали та програми лабораторій інформатики, геодезії, кадастру та ГІС

Програмне забезпечення

Acrobat 4.0; QGIS; Classic Menu for Office 2010; Open Office 1.0; Windows old; DIGITALS

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Основна література

1. Землевпорядне проектування: впорядкування землеволодінь і землекористувань та організація території сільськогосподарських підприємств. – Навчальний посібник, ч.3 / А.М. Третяк, В.М. Третяк, Р.А. Третяк // Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. – 172 с.
2. Землевпорядне проектування: організація території сільськогосподарських підприємств методом еколого-ландшафтного землеустрою. Навчальний посібник./ А.М. Третяк, В.М. Другак, Л.А. Гунько, І.П. Гетманьчик – Стереотип. вид. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. – 236 С.
3. Навчальний посібник "Землеустрій і консолідація земель на сільських територіях Німеччини" проф. д-р Йоахіма Томас (за науковою редакцією проф., д-ра Тараса Євсюкова) – К. : Видавець Лисенко М.М., 2021
4. Землевпорядне проектування ч.5: навчальний посібник / А.Г. Мартин І.П. Ковальчук Т.О Євсюков. Р.В. Тихенко О.В. Шевченко - Київ: ДП Компрінт, 2016
5. Землеустрій. Частина I навчальний посібник / А.Г. Мартин, Т.М. Прядка, О.В. Кустовська, Л.А. Гунько, О.М. Чумаченко, І.П. Гетманьчик, І.Г. Колганова) – К. : ДП "КОМПРИНТ". 2016 р. - 529 с
6. Кривов В.М. Землевпорядне проектування в районах розвинутої ерозії ґрунтів: навчальний посібник / Кривов В.М., Мартин А.Г., Кустовська О.В., Чумаченко О.М. – К.: ДІА, 2012. – 253с. 7. Землеустрій: навчальний посібник / Третяк А.М. – Херсон: ОЛДІПЛЮС, 2017. -520с 8. Кривов В.М. Екологічно безпечне землекористування Лісостепу України. Проблема охорони ґрунтів: монографія. – 2-ге вид., допов. / Кривов В.М. – К.: Урожай, 2009. – 304 с.
7. Генсірук С.А. Регіональне природокористування. Львів: Світ, 1992. – 336с.
8. Дроздяк М.В., Казьмір П.Г. Просторова організація агроландшафтів: Навч. посібник. – Львів. 2007. – 185с.
9. Казьмір П.Г. Протиерозійна організація території сівозмін. Навч. посібник. – Львів: ЛДАУ, 2007. – 141с.
10. Казьмір П.Г., Казьмір Л.П. Землевпорядне проектування. Організація угідь і сівозмін та упорядкування території сівозмін: Курс лекцій. – Львів. ЛДАУ, 2007. 97с.
11. Казьмір П.Г., Казьмір Л.П. Регіональні особливості землевпорядкування: Курс

- лекцій. Львів. ЛДАУ, 2007. – 93с.
12. Кривов В.М., Тихенко Р.В., Гетманьчик І.П. Основи землевпорядкування: Навч. посібник. – К.: Урожай, 2008. – 324с.
  13. Мицай М.А. Теоретичні основи землевпорядного проектування: Курс лекцій. – Дубляни. 1995. – 92с.
  14. Сохнич А.Я. Оптимізація землекористування в умовах реформування земельних відносин. – Львів: «Українські технології», 2000. – 108с.
  15. Третяк А.М. Землевпорядне проектування: теоретичні основи і територіальний землеустрій: Навч. посібник. – К.: Вища освіта, 2006. – 528с.

8.2. Додаткова література

1. Третяк А.М. Історія земельних відносин і землеустрою в Україні: Навч. посібник. – К.; Аграрна наука, 2002. – 280с.
2. Третяк А.М. Наукові основи землеустрою: Навч. посібник. – К.: ТОВ ЦЗРУ, 2002. – 342с.
3. Флекей З.П. та інші. Формування прибудинкових територій багатоквартирної житлової забудови населених пунктів”. Вісник. Львів. держагроуніверситет. Землевпорядкування і земельний кадастр. №4, Львів, 2001.
4. Третяк А.М. Наукові основи землеустрою: Навч. посібник. – К.: ТОВ ЦЗРУ, 2002. – 342с.
5. Пастернак В.І., Флекей З.П. Землевпорядне проектування: впорядкування території багаторічних плодючих насаджень. Навчальний посібник. За заг. ред. З.П. Флекея. – Львів: Апріорі, 2005. – 124с.

8.3. Методичне забезпечення

1. Пересоляк В.Ю., Савчак В.В., Пересоляк Р.В. Методичні рекомендації з написання контрольних робіт та самостійної роботи з дисципліни «Агроландшафтна організація територій» для студентів географічно-го факультету кафедри землевпорядкування та кадастру заочної форми навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр» (методичне видання) Ужгород Видав. ДВНЗ «УжНУ», 2014. – 46 с.
2. Пересоляк В.Ю., Савчак В.В., Пересоляк Р.В. Методичні рекомендації з написання лабораторних робіт з дисципліни «Агроландшафтна організація територій» для студентів географічного факультету кафедри землевпорядкування та кадастру за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр» та «Спеціаліст» (методичне видання) Ужгород: Видав. ДВНЗ «УжНУ», 2014. – 32 с.
3. Пересоляк В.Ю., Пересоляк Р.В. Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Землевпорядне проектування» для студентів напрямку підготовки 6.080101 «Геодезія, картографія і землеустрій» кафедри землевпорядкування та кадастру

денної форми навчання за ОКР «Бакалавр»(методичне видання) Ужгород: Видав. УжНУ «Товерла», 2014. – 52 с.

8.4.Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

При вивчення дисципліни “Землеустрій” використовується така нормативна база:

1. Конституція України // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Закон України “Про землеустрій”. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>
3. Закон України “Про екологічну мережу”. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1864-15#Text>.
4. Про охорону земель. Закон України // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>
5. <https://ube.nlu.org.ua/>
- адрес пошукової сторінки реферативних матеріалів Національної бібліотеки України ім. Вернадського
6. Бібліотечний фонд: УжНУ, Закарпатської обласної бібліотеки.

Питання для підсумкового контролю

1. Охарактеризуйте походження поняття «землеустрій».
2. У чому полягали перші землевпорядні дії?
3. Назвіть відомих вчених землевпорядників та їх теорій.
4. Яке сучасне визначення землеустрою?
5. Дайте визначення предмету та методів навчальної дисципліни "Наукові основи землеустрою".
6. Назвіть завдання навчальної дисципліни "Наукові основи землеустрою".
7. Охарактеризуйте земельні реформи в зарубіжних країнах.
8. Як формувався землеустрій у зарубіжних країнах?
9. Яке поняття вкладається в межування земель в зарубіжних країнах?
10. Охарактеризуйте землеустрій з удосконалення землеволодінь і землекористувань в зарубіжних країнах.
11. Вкажіть мету, характер і зміст землеустрою.
12. Розкрийте принципи і завдання землеустрою.

13. Дайте визначення системи землеустрою в Україні та її основні поняття.
14. Назвіть складові та функції системи землеустрою.
15. Дайте визначення землевпорядного виробництва та розкрийте суть його інформаційного забезпечення.
16. Назвіть принципові положення земельно-територіального ресурсу як економічної категорії.
17. Розкрийте зміст земельної власності та її видів.
18. Охарактеризуйте землю як товар в ринковій економіці
19. Охарактеризуйте землеустрій як складову частину господарського механізму країни.
20. Вкажіть роль землеустрою в умовах ринкової економіки.
21. Які властивості землі враховуються при землеустрої?
22. Які характеристики просторових умов і як вони впливають на використання землі?
23. Охарактеризуйте показники рельєфу та його дію на сільськогосподарське виробництво.
24. Яке значення має просторовий і природний рослинний покрив?
25. Які кліматичні, гідрогеологічні і гідрографічні умови мають найбільше значення для організації раціонального використання земель?
26. Які економічні і соціальні умови враховуються при землеустрої?
27. Охарактеризуйте зв'язок землеустрою з планами економічного і соціального розвитку села.
28. Охарактеризуйте склад і види землевпорядних робіт.
29. Розкрийте суть питання вивчення стану земель.
30. У чому полягає зміст планування використання і охорони земель?
31. Вкажіть зміст і види робіт з територіального землеустрою.
32. Вкажіть зміст і види робіт із внутрішньогосподарського землеустрою.
33. Для чого потрібний внутрішньогосподарський землеустрій, і з яких частин складається його проект?
34. Вкажіть зміст і види робіт із зокремленого землевпорядкування.
35. У яких випадках розробляються робочі проекти, пов'язані з використанням і охороною земель?
36. Які особливості землеустрою на землях сільськогосподарського призначення у період реформування земельних відносин?
37. Які особливості внутрішньогосподарського землеустрою в умовах ринкової економіки?
38. Яка специфіка землеустрою в населених пунктів?
39. У чому полягає особливість землеустрою в регіонах, які мають негативні явища при використанні земель?
40. Яка особливість землеустрою в районах експлуатації сировинних ресурсів?
41. Охарактеризуйте склад і цільове призначення земель України.
42. Розкрийте суть процедури зміни цільового (функціонального) використання земель при землеустрої.
43. Дайте визначення поняття і змісту землевпорядного проектування.

44. Поясніть принципи землевпорядного проектування.
45. Що таке землевпорядна документація?
46. Які є види землевпорядної документації?
47. Що таке проект землеустрою і які є його види?
48. Назвіть методи землевпорядного проектування.
49. Що є теоретичною основою при побудові системи показників екологічної оцінки проектів землеустрою?
50. Назвіть критерії та показники народногосподарської (суспільної) та комерційної (госпрозрахункової) ефективності землеустрою у ринковій економіці.